

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **SOLAR PROJEKT s.r.o.**, se sídlem Olomoucká 3419/7, Brno, zastoupený JUDr. Ing. Martinem Florou, Dr., advokátem se sídlem Lidická 57, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 2. 2013, č. j. 10 Af 466/2012 - 35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce je provozovatelem fotovoltaické elektrárny v obci Roudné o celkovém instalovaném výkonu 2,724 MW. Vyrobenou elektřinu dodává distribuční společnosti E.ON Distribuce, a. s. (plátce odvodu) za výkupní cenu stanovenou cenovým rozhodnutím Energetického regulačního úřadu. Žalobce vyúčtoval plátcí odvodu výkupní cenu ve výši 4 344 340 Kč za elektřinu vyrobenou v září 2011 a ve výši 1 379 054 Kč za elektřinu vyrobenou v listopadu 2011. Plátce odvodu ovšem žalobci vyplatil jen část těchto částek, sníženou o srážky odvodu za elektřinu ze slunečního záření dle § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů“).

Žalobce proto podal dvě stížnosti na postup plátce podle § 237 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád. Finanční úřad v Českých Budějovicích stížnost týkající se srážky odvodu za měsíc září 2011 zamítl rozhodnutím ze dne 9. 1. 2012, č. j. 3051/12/077910302673, stížnost týkající se srážky odvodu za měsíc listopad 2011 zamítl rozhodnutím ze dne 26. 1. 2012, č. j. 26364/12/077910302673. Žalobce následně podal proti oběma rozhodnutím správce daně odvolání. Finanční ředitelství v Českých Budějovicích rozhodnutím ze dne 11. 4. 2012, č. j. 2893/12-1200, odvolání proti oběma rozhodnutím správce daně zamítlo a napadená rozhodnutí potvrdilo.

Žalobce následně napadl rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích, jež ji však rozsudkem ze dne 26. 2. 2013, č. j. 10 Af 466/2012 - 35, zamítl. Pokud jde o námitky poukazující na údajnou protiústavnost ustanovení § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravujících odvod z elektřiny ze slunečního záření, poukázal krajský soud na nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, zveřejněný pod č. 220/2012 Sb., v němž se Ústavní soud otázkou ústavnosti odvodu podrobně zabýval a dospěl k závěru, že předmětná ustanovení zákona jsou v souladu s ústavním pořádkem. Těmito závěry je krajský soud vázán. Jestliže tedy finanční orgány postupovaly v souladu se zákonem, je i jejich rozhodnutí podle krajského soudu správné. Krajský soud dále poukázal na závěr Ústavního soudu, podle něhož je nutno při individuálním posouzení každého případu vzít v úvahu určitou míru podnikatelského a ekonomického rizika, přičemž snížení podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren neznamená porušení zaručených práv těchto subjektů, neboť ne vždy musí být zavedení odvodu jediným důvodem ztráty nebo dočasné neschopnosti dostát závazkům. Neměnnost státní podpory není garantována.

Krajský soud dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Afs 80/2012 – 40, dostupný na www.nssoud.cz, v němž se konstatuje, že na svou specifickou hospodářskou situaci a likvidační dopady srážení odvodu (plynoucí z novelizované úpravy zákona) by žalobce musel poukázat již ve fázi stížnosti na postup plátce daně; nic takového však žalobce v dané věci nedoložil a odpovídající námitky vznesl až v řízení soudním. Dále krajský soud uvedl, že žalobce tuto svou právní argumentaci doplnil po vydání nálezů Ústavního soudu. Ústavní soud však potvrdil ústavnost odvodu a v odůvodnění nálezů připustil jednu z již dříve existujících alternativ. Jelikož žalobce uplatňoval původně zcela jiné výhrady a doplnil je teprve poté, co je Ústavní soud odmítl, své důkazní břemeno neunesl. Závěrem krajský soud nedal žalobci za pravdu ani v tom, že by Ústavní soud nepřezkoumával právní předpis z hlediska mezinárodních závazků a unijního práva. Žalobcem zmiňovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES, o podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie na vnitřním trhu s elektřinou, ani směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, nestanoví povinnost podpory solárních elektráren na volné ploše ani podpory ostrovních elektrických systémů, ani tyto směrnice nepředepisují způsob podpory obnovitelných zdrojů.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

pokračování

Stěžovatel především tvrdí, že zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření je v rozporu s principem rovnosti. Povinnost platit odvod mají jen provozovatelé zařízení uvedených do provozu v letech 2009 a 2010. Pro takto podstatný rozdíl v daňovém zatížení výroben elektřiny v závislosti na datu uvedení zařízení do provozu, neexistují žádné relevantní věcné, tím méně právní důvody. Již v minulosti došlo v České republice k nárůstu cen elektřiny o více než 10 %, z čehož profitoval dominantní český výrobce elektřiny. Tehdy však zákonodárce nepřistoupil k dodatečnému zavedení daňové povinnosti. Stěžovatel dále poukazuje na to, že doba návratnosti fotovoltaických elektráren se dosti liší, neboť jednotliví výrobci využívají různé formy financování. Vzniklá nerovnost představuje projev libovůle zákonodárce. Důsledkem zavedení odvodu je i zásah do rovnosti v přístupu k právu podnikat dle čl. 26 Listiny základních práv a svobod.

Dále stěžovatel namítá, že zavedení odvodu odporuje zákazu retroaktivity a principu ochrany legitimního očekávání. Představuje *de facto* snížení garantovaných výkupních cen o 26 %, výše odvodu totiž závisí pouze na ceně vyrobeného množství elektřiny, přičemž sazba je stanovena fixně. V době, kdy se stěžovatel rozhodoval o výstavbě fotovoltaické elektrárny, její rentabilitě a způsobu financování, vycházel ze záruky udržení výše výkupních cen obsažené v § 2 odst. 8 vyhlášky Energetického regulačního úřadu č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen (dále jen „vyhláška č. 140/2009 Sb.“). Výše výkupních cen elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů je určována cenovými rozhodnutími Energetického regulačního úřadu, stát tedy měl možnost stanovit výši výkupních cen tak, aby odpovídaly možnostem účastníků trhu a státu a současně byly naplněny požadavky vyplývající z unijního práva. Jestliže následně stát dospěl k závěru, že parametry pro určení výkupních cen stanovil nesprávně, nemůže náprava spočívat v uložení odvodu na základě data uvedení zařízení do provozu. V době uvedení zařízení do provozu nebylo toto datum relevantní z pohledu daňového režimu. Z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že stát může určité skupině osob poskytnout méně výhod než jiné, může tak však učinit pouze ve veřejném zájmu, a nikoliv libovolně nebo z důvodu odstranění nedostatků ve správě věcí veřejných. Zavedením odvodu bylo též neoprávněně zasaženo do stěžovatelova legitimního očekávání na nabytí příjmů, tedy do majetkového práva chráněného čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Toto očekávání vycházelo ze záruky patnáctileté návratnosti investice vyjádřené v § 6 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a z již zmiňovaného § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. Stát těmito předpisy deklaroval, že výkupní cena stanovená cenovým rozhodnutím platným v roce uvedení fotovoltaické elektrárny do provozu bude zachována po celou dobu její životnosti a případné úpravy mohou spočívat pouze v jejím zvýšení, v žádném případě však v jejím snížení.

Stěžovatel uvádí, že je mu znám zmíněný nálezn Ústavního soudu ve věci přezkumu ústavnosti odvodu z elektřiny ze slunečního záření, avšak se závěry vysloveným v tomto nálezu se neztotožňuje. Je si však vědom toho, že právními závěry Ústavního soudu je vázán také Nejvyšší správní soud, a proto případná nová abstraktní kontrola souladu § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů s čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě proběhne až na úrovni Evropského soudu pro lidská práva.

Stěžovatel krajskému soudu dále vytýká, že se nezabýval otázkou porušení § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. a otázkou zásahu do práva na pokojné užívání majetku považoval zjevně za vyřešenou odkazem na nálezn Ústavního soudu, který se však uvedeným ustanovením vyhlášky nezabýval. V důsledku toho napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti.

Stěžovatel dále tvrdí, že v důsledku srážek odvodu z elektřiny ze slunečního záření v daném případě dojde k porušení záruky patnáctileté návratnosti stěžovatelovy investice garantované § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Sražením odvodu došlo k porušení zákazu retroaktivity a principu ochrany legitimního očekávání a k zásahu do stěžovatelova práva na pokojné užívání majetku ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě. V této souvislosti stěžovatel namítá, že krajský soud se nesprávně zabýval otázkou likvidačního účinku odvodu. Stěžovatel totiž netvrdil, že sražení odvodu má v jeho případě likvidační účinky, nýbrž to, že se v jeho případě zavedení odvodu projeví nedodržením garance patnáctileté návratnosti investice. S touto námitkou se však krajský soud nevypořádal. K prokázání této skutečnosti stěžovatel navrhl provést důkaz účetními doklady a finanční analýzou dopadů odvodu na jeho hospodářskou situaci. Ani těmito důkazy se krajský soud nezabýval a naopak konstatoval, že stěžovatel žádné důkazy nenavrlh a při plnění důkazní povinnosti zůstal zcela pasivní. I z těchto důvodů je podle stěžovatele rozsudek nepřezkoumatelný.

Konečně postupem krajského soudu bylo podle stěžovatele porušeno jeho právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud se soustředil na vyhledávání argumentů osvědčujících nedůvodnost žaloby. Stěžovateli nelze vyčítat, že jeho původní obrana spočívala pouze v obecných námitkách protiústavnosti nově přijaté právní úpravy a že svou argumentaci až po vydání nálezu Ústavního soudu doplnil o důkazní návrhy k prokázání individualizovaných podmínek protiústavnosti. V žalobě navíc stěžovatel netvrdil žádné skutečnosti, které by byly v rozporu s obsahem podaných stížností na postup plátce odvodu, po vydání nálezu doplnil pouze to, že zásah do jeho ústavních práv má mj. podobu nedodržení patnáctileté návratnosti vynaložené investice. Jinak by ani krajský soud nemohl argumentovat za pomoci nálezu Ústavního soudu, pokud nebyl zmíněn již v napadených rozhodnutích původního žalovaného. Nedodržení patnáctileté návratnosti investice hodlá stěžovatel prokázat účetními doklady a finanční analýzou, kterou však bude možné v ekonomicky věrohodné podobě předložit až po skončení tříleté doby trvání povinnosti k úhradě odvodu z elektřiny ze slunečního záření. Stěžovatel z tohoto důvodu navrhl, aby soud řízení přerušil do doby uplynutí tří let od zavedení povinnosti hradit odvod.

S ohledem na uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu, jakož i napadená rozhodnutí původního žalovaného, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ztotožnil se závěry krajského soudu. Finanční orgány postupovaly v daném případě v souladu se zákonem, jehož normativní vyjádření umožňuje nepochybný a jednoznačný gramatický výklad. Poukázal též na to, že Ústavní soud v již uvedeném nálezu vyslovil závěr, že právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření není protiústavní a finanční orgány jsou platnou právní úpravou vázány. Žalovaný tak navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

pokračování

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o důvody podané kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud připomíná, že se obdobnými námitkami již dříve zabýval např. ve svých rozsudcích ze dne 3. 7. 2013, č. j. 2 Afs 76/2012 – 35, ze dne 15. 8. 2013, č. j. 2 Afs 13/2013 – 28, ze dne 25. 7. 2013, č. j. 2 Afs 33/2013 – 33, ze dne 24. 7. 2013, č. j. 2 Afs 35/2013 – 27, a ze dne 30. 7. 2013, č. j. 2 Afs 53/2013 – 27 (všechny uvedené rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tak jako v nyní posuzovaném případě, i v uvedených věcech se jednalo o přezkum rozhodnutí finančních orgánů ve věci odvodu za elektřinu ze slunečního záření, který byl sražen provozovateli fotovoltaické elektrárny (SOLAR PROJEKT LIBNÍČ s. r. o.), přičemž Nejvyšší správní soud ve všech případech obdobně formulované kasační stížnosti zamítl. Na argumentaci uvedenou v těchto rozhodnutích pak Nejvyšší správní soud navazuje i v nyní posuzované věci.

Stěžovatel především v obecné rovině namítá, že právní úprava odvodu za elektřinu ze slunečního záření porušuje princip rovnosti, legitimního očekávání a zákaz retroaktivity. S těmito argumenty se ovšem vypořádal již Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, publikovaném pod č. 220/2012 Sb., jímž rozhodl o návrhu skupiny senátorů na zrušení části zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravující právě odvod z elektřiny ze slunečního záření. Vykonalitelné nálezy Ústavního soudu jsou dle čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné pro všechny orgány i osoby, tedy i pro zdejší soud. Pro úvodní polemiku stěžovatele s právním názorem Ústavního soudu ohledně ústavnosti dotčených předpisů, která je vedena pouze v obecné rovině a bez konkretizace na individuální situaci stěžovatele, není proto v řízení o kasační stížnosti místo. Ohledně námitek týkajících se ústavnosti ustanovení upravujících odvod z elektřiny ze slunečního záření tedy lze odkázat na odůvodnění uvedeného nálezu. Nejvyšší správní soud pouze stručně shrnuje stěžejní závěry Ústavního soudu, které se týkají podstatné části argumentace stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti.

Pro provozovatele FVE, jimž patnáctileté období garancí dle § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů počalo plynout před zavedením odvodu, vykazuje úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření účinky nepravé retroaktivity. Tento typ retroaktivity právní normy je v zásadě přípustným jevem, přesto však nelze vyloučit, že by mohly existovat legitimní důvody pro zachování předchozí právní úpravy, ačkoliv zákonodárce deklaroval veřejný zájem na její změně. V případě zákona č. 402/2010 Sb., jímž byl zaveden odvod z elektřiny ze slunečního záření, však Ústavní soud žádný zájem převažující nad veřejným zájmem na změně právní úpravy neshledal (podrobně viz část VIII. /a. citovaného nálezu).

Nová právní úprava zavádějící odvod není především v rozporu s principem ochrany legitimního očekávání. Uvedený princip totiž nesměruje k zakonzervování existujícího stavu právní úpravy, nýbrž toliko k ochraně očekávání nabytí majetku. Zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů založil provozovatelům fotovoltaických elektráren očekávání, že investice do jejich vybudování a provozu se jim vrátí díky garantovaným cenám do patnácti let od připojení elektrárny do distribuční soustavy [§ 6 odst. 1 písm. b) bod 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů]. I přes zavedení odvodu je díky výši garantovaných výkupních cen, v porovnání s náklady na pořízení fotovoltaických elektráren, které dramaticky poklesly, návratnost investice v horizontu patnácti let zajištěna a k porušení zákonem založeného legitimního očekávání tedy nedošlo. Pokud provozovatelé FVE předpokládali (s ohledem na velmi štedře nastavený systém podpory), že náklady na pořízení a provoz FVE se jim vrátí

dříve než za patnáct let, pak toto jejich očekávání nepodléhá ochraně, jelikož jim nebylo založeno zákonem, nýbrž pouze subjektivním přesvědčením, že nedojde k žádné změně podmínek podpory výroby elektřiny ze slunečního záření. Předpoklad naprosté neměnnosti právní úpravy z požadavků právního státu v žádném případě nevyplývá (v podrobnostech viz body 65 až 72 nálezu).

Pokud jde o druhou z garancí, tedy záruku zachování výše výnosů za jednotku elektřiny po dobu patnácti let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální (se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců), k té Ústavní soud uvedl, že nedosahuje ústavněprávní intenzity (viz bod 87 nálezu). Uvedl, že nebylo zjištěno, že by výnosem ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů měla být *určitá konkrétní výše „čistého“ zisku*. Pokud Ústavní soud nedospěl k závěru, že zavedení odvodu za elektřinu ze slunečního záření je v rozporu se zásadou ochrany legitimního očekávání z důvodu porušení záruky obsažené v § 6 odst. 1 písm. b) bodě 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, nepřisluší zdejšímu soudu s tímto závěrem jakkoli polemizovat, a to tím méně, že detailnímu abstraktnímu přezkumu ústavnosti normy ze strany Ústavního soudu v daném případě nic nebránilo, neboť posouzení této otázky nezávisí na individuální situaci konkrétní osoby. Otázka tedy nezní tak, zda je odvod (materiálně daň), jímž se snižuje faktický příjem stěžovatele, protiústavní z důvodu porušení § 6 odst. 1 písm. b) bodu 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, nýbrž zda minimální státem garantovaná cena, za níž je elektřina vykupována, je stanovena Energetickým regulačním úřadem v dostatečné výši (i s ohledem na povinný odvod srážený z výkupní ceny). V nyní projednávané věci se soud zabývá pouze otázkou daňovou a neshledal, že by aplikaci § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů bránil § 6 odst. 1 písm. b) bod 2. téhož zákona. Lze doplnit, že z pohledu naplnění legitimního očekávání stěžovatele je mnohem významnější garance návratnosti investice v horizontu patnácti let než garance výše výnosu za jednotku elektřiny, která je podstatná pouze z hlediska krátkodobého financování (cash-flow), jehož nepříznivý vývoj lze podle Ústavního soudu korigovat nástroji uvedenými v bodě 89 nálezu.

Stěžovatel také namítá, že zavedení odvodu znamená porušení záruky stabilní (zvyšující se) výše výkupních cen vyplývajících z § 2 odst. 8 vyhlášky č. 140/2009 Sb. V této souvislosti vytýká krajskému soudu, že se s touto námitkou nevypořádal. Je třeba uvést, že krajský soud skutečně na tuto námitku reagoval pouze odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, č. j. Pl. ÚS 17/11, a konstatováním, že požadavek na neměnnost zákonné úpravy nemá v právní úpravě zákona č. 180/2005 Sb. žádnou oporu. Vyvstává tudíž otázka, zda takto formulovaný závěr krajského soudu postačuje, anebo zda absence podrobnější argumentace zakládá stěžovatelem namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, či obecněji vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost.

Je třeba konstatovat, že Ústavní soud se výslovně nezabýval otázkou stanovení výše *výkupních cen* elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů. Nebyl k tomu ostatně dán žádný důvod, neboť namítaná protiústavnost snížení ziskovosti provozování FVE nebyla spojována se snížením výkupních cen, ale zavedením *odvodu za elektřinu ze slunečního záření*; to ostatně uváděl i stěžovatel v žalobě, když namítal, že „*zavedení institutu odvodu za elektřinu ze slunečního záření se svými účinky shoduje se snížením výkupních cen elektřiny o 26 %*“. Ústavní soud se nicméně zabýval otázkou *ziskovosti* tohoto podnikání (neboť ta, v kontextu s otázkou návratnosti investic do FVE, představuje *ratio decidendi* celé věci), protože připustil, že jakkoli nebylo ustanovení § 6 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, ve znění zákona č. 137/2010 Sb., dotčeno, je nepochybné, že v důsledku zavedení odvodu za elektřinu ze slunečního záření došlo ve své

pokračování

podstatě ke změně výše podpory, která je provozovatelům FVE poskytována (bod 45. nálezu). O této otázce (podrobně rozebrané zejména pod body 68. až 71. nálezu) Ústavní soud uvážil tak, že i po přijetí ustanovení § 7a až § 7i zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů zůstává zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie, a to v míře, která zajistí výrobcům elektřiny zákonem zakotvenou garanci výše výnosů za jednotku elektřiny při podpoře výkupními cenami po dobu 15 let, a současně je garantována prostá doba návratnosti investice 15 let od uvedení zařízení do provozu. Z tabulky předložené Energetickým regulačním úřadem vzal Ústavní soud za prokázané, že i po započtení vlivu odvodu na výnosnost investice jsou dosahované IRR (vnitřní výnosové procento) nad úrovní WACC (vážené průměrné náklady na kapitál) a doby návratnosti neklesnou pod úroveň stanovené hranice patnácti let, a to bez ohledu na způsob financování u jednotlivých projektů. Výnosové procento platné pro roky 2009 až 2010 po započtení odvodu se pohybuje v závislosti na instalovaném výkonu FVE mezi 6,94 % až 10,22 %, prostá doba návratnosti pak mezi 10-12 roky. Skutečnost, že provedená investice není schopna vyprodukovat dostatečný *cash flow* v některých letech své existence pro pokrytí splátek úroků a jistiny úvěru, který je poskytnut na kratší dobu, než je doba předpokládané návratnosti, neznamená, že taková investice předpokládanou návratnost nemá - jedná se pouze o problém s *cash flow*, který je vyvolán různými požadavky na jeho tok v průběhu života investice, nikoliv tím, že by investice jako celek návratnost neměla. Nejen tedy otázku prosté návratnosti investice (ve smyslu zákonných garancí), ale i další otázku přiměřeného zisku z podnikání na regulovaném trhu je nutno vztahovat k celkovému období předpokládané dvacetileté životnosti fotovoltaických panelů.

Za situace, kdy je odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, stěžovateli nepochybně dobře známé (ve svých podáních na něj ostatně sám odkazuje), lze postup krajského soudu, který stěžovatele na jeho závěry odkázal, akceptovat. To platí i za situace, kdy se zmiňovaný nálezný samostatně nezabýval otázkou výkupních cen podle jmenované vyhlášky, ale celkově otázkou ziskovosti předmětného podnikání, neboť k rozporovanému snížení ziskovosti nedošlo v důsledku snížení těchto cen, ale jejich zatížením nově zavedenou fiskální povinností. Ústavní soud se touto otázkou zabýval komplexně (tedy i se zřetelem na způsob nastavení výkupních cen), přičemž na novelizované úpravě zákona č. 180/2005 Sb. nenalezl deficity kolidující bez dalšího s ústavně zaručenými právy provozovatelů FVE. Krajskému soudu lze jistě vytknout, že svůj závěr o aplikovatelnosti názorů vyslovených Ústavním soudem v citovaném nálezu blíže nezdůvodnil (například tak, jak to učinil nyní zdejší soud); tento deficit však sám o sobě nemůže být důvodem pro zrušení napadeného rozsudku. Opačný přístup by byl naopak výrazem přepjatého lpění na dodržování procesních pravidel, aniž by mohl přinést jakoukoli změnu v právním náhledu na řešenou otázku a potažmo na právní postavení stěžovatele.

Co se týče námitky porušení rovnosti výrobců elektrické energie, Ústavní soud poukázal na to, že rozdílný přístup k odlišným skupinám jednotlivců je ústavně akceptovatelný, pokud je založen na objektivních a rozumných důvodech. Posuzovaný odvod se vztahuje na FVE uvedené do provozu v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. V tomto období došlo k dramatickému poklesu pořizovacích nákladů jednotlivých komponentů tohoto typu elektrárny (o více než 40 %). Dle převažujícího výkladu dosavadní právní úpravy však na to mohl Energetický regulační úřad reagovat pouze pětiprocentním snížením garantovaných cen. I přes tento omezený zásah by byli provozovatelé fotovoltaických elektráren uvedených do provozu po 1. 1. 2009 nejvíce zvýhodněnou skupinou výrobců energie. Proto stát přistoupil k zavedení odvodu, jímž částečně snížil podporu poskytovanou této skupině výrobců elektrické energie. Důvody pro jeho zavedení jsou tedy racionální a ústavně souladné (viz body 74 až 76 nálezu).

K tomu lze dodat, že cílem uvalení odvodu na elektřinu produkovanou ze slunečního záření v zařízeních uvedených do provozu po 1. 1. 2009 bylo právě obnovení rovnosti mezi jednotlivými skupinami výrobců elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Tato rovnost byla narušena prudkým propadem cen komponentů fotovoltaických elektráren, takže garantované ceny za výkup elektřiny byly (vzhledem k poklesu nákladů) nepřiměřeně vysoké, a to i v porovnání s ostatními obnovitelnými zdroji energie.

Otázkou, zda právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření je v souladu se svobodou podnikání, zaručenou čl. 26 Listiny základních práv a svobod, se Ústavní soud výslovně nezabýval. Nejvyšší správní soud k této dílčí námitce stěžovatele nejprve poukazuje na to, že v souladu s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se lze svobody podnikání domáhat pouze v mezích zákonů, které ji upravují. Z judikatury Ústavního soudu přitom plyne, že případná omezení svobody podnikání musí šetřit podstatu a smysl této svobody (čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod; viz například nálezy ze dne 7. 4. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 35/08, publikovaný pod č. 151/2009 Sb.). Zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření neomezuje hospodářskou soutěž a nestanoví žádné podmínky pro výkon podnikatelské činnosti; přímo tedy do svobody podnikání nezasahuje. Jelikož však snižuje výnosy dosahované v rámci podnikatelské činnosti, ovlivňuje svobodu podnikání nepřímou. Státní regulace, která je pro energetický sektor typická a k níž dochází v několika aspektech [přednostní právo na připojení do distribuční soustavy (§ 4 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), stanovení garantovaných obchodních podmínek, včetně ceny (§ 4 odst. 4 téhož zákona) atd.], musí při stanovení ceny zohlednit i možnost tvorby zisku, jinak dojde ke znemožnění určité oblasti podnikatelské aktivity, a tedy porušení čl. 26 Listiny základních práv a svobod (srov. nálezy ze dne 23. 5. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 24/99, publikovaný pod č. 167/2000 Sb.).

Ústavní soud nicméně v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 dovedl, že i přes zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření je návratnost investice provozovatelům fotovoltaických elektráren garantována. Nejvyšší správní soud dodává, že v případě investičních záměrů vyznačujících se vysokými počátečními pořizovacími náklady není možné očekávat, že bude okamžitě po uvedení zařízení do provozu dosahován zisk v účetním slova smyslu. Investice do výroby energie ze slunečního záření je investicí dlouhodobou. Garance poskytnutá zákonem je postavena na tom, že do patnácti let od uvedení fotovoltaické elektrárny do provozu se vlastníkovi elektrárny vrátí náklady vynaložené na její pořízení (při splnění stanovených technických a ekonomických parametrů). V následujících letech, až do konce životnosti elektrárny (vyhláška č. 475/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, předpokládá životnost nové výrobní elektřiny ze slunečního záření v délce dvaceti let), již naproti výnosům realizovaným provozem elektrárny budou stát jen běžné náklady na provoz; tím výrazně stoupne zisk.

Ústavní soud nicméně v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 připustil, že zavedení odvodu může mít v některých případech likvidační, respektive rdousící dopady na majetkovou podstatu provozovatelů fotovoltaických elektráren (což ovšem v daném případě stěžovatel, jak výslovně potvrzuje, nenamítá – viz dále). V konkrétních individuálně posuzovaných případech by dle názoru Ústavního soudu aplikace zákona č. 402/2010 Sb. mohla být skutečně protiústavní; půjde však pouze o případy, kdy by odvod měl likvidační účinky („rdousící efekt“) či zasahoval samotnou majetkovou podstatu výrobce elektrické energie. Přitom je třeba hodnotit jednak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů v jejich patnáctiletém trvání, jednak okamžité účinky odvodu (viz bod 88 nálezu).

pokračování

V této souvislosti je třeba uvést na pravou míru stěžovatelův názor, podle něhož z nálezu Ústavního soudu vyplývá, že srážka odvodu může vyvolat protiústavní stav, pokud „nedojde ke splnění zákonné podmínky patnáctileté doby návratnosti investice **nebo** tehdy, pokud by okamžité účinky označených ustanovení zasahovaly majetkovou podstatu výrobce likvidačně nebo rdousícím efektem“ (viz str. 10 kasační stížnosti). Tento názor vychází z nepřesné interpretace závěrů Ústavního soudu. Ústavní soud totiž v bodu 88 cit. nálezu konstatoval, že v některých individuálních případech by mohla mít srážka odvodu z ústavního hlediska nepřijatelný dopad, a to pokud „dolehne některé z napadených ustanovení na výrobce jako **likvidační („rdousící efekt“) či zasahující samotnou majetkovou podstatu výrobce v rozporu s čl. 11 Listiny**“. V této souvislosti Ústavní soud dále konstatoval, že jako hodnotící kritéria takových účinků je třeba použít též „dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky napadených ustanovení, aby byl v takovém výjimečném případě vzniklý nárok ochrany“. Jinými slovy, při posuzování otázky, zda by v konkrétním individuálním případě mohl odvod působit na provozovatele fotovoltaické elektrárny likvidačním účinkem anebo by mohla být zasažena jeho majetková podstata, je třeba vážit dlouhodobé, ale i krátkodobé účinky odvodu. Z uvedeného však nelze dovodit, že by již případné nedosažení patnáctileté doby návratnosti investice do fotovoltaické elektrárny v individuálním případě představovalo bez dalšího zásah do ústavně zaručených práv stěžovatele.

Za protiústavní lze tedy v intencích nálezu Ústavního soudu považovat stav, kdy by zavedení odvodu mělo likvidační účinky na činnost výrobce anebo by jím byla zasažena jeho majetková podstata. V daném případě ovšem stěžovatel v kasační stížnosti zdůraznil, že nikdy netvrdil, že sražení odvodu z elektřiny ze slunečního záření má na jeho straně likvidační účinky. Namítal pouze, a to již v žalobě proti odvolacímu rozhodnutí, že se zavedení odvodu projeví na jeho straně nedodržením záruky patnáctileté doby návratnosti investice. Tvrdí-li navíc stěžovatel nyní, že již v žalobě namítal, že v důsledku nedodržení této záruky bude dotčena jeho majetková podstata, nemůže Nejvyšší správní soud k této námitce přihlídnout. Protiústavní dopady srážek odvodů, tak jak je ve svém nálezu popsal Ústavní soud, stěžovatel v žalobě nenamítal, neboť svoji žalobní argumentaci týkající se individuálních dopadů odvodů soustředil na nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice. Neuvedl navíc žádné konkrétní skutečnosti a nepředložil krajskému soudu jakékoliv důkazy, které by protiústavní dopady aplikace § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů dosvědčovaly. Stěžovatelova žalobní argumentace se tak mýlí se závěry Ústavního soudu, neboť sám stěžovatel v daném případě v průběhu řízení před krajským soudem vůbec nenamítal existenci likvidačního účinku odvodu ani dotčení jeho majetkové podstaty. Tvrdí-li stěžovatel až nyní v kasační stížnosti, že sražením odvodů bude v jeho případě dotčena samotná jeho majetková podstata, jedná se o nově uplatněnou stížní námitku, která není přípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nad rámec uvedeného je třeba konstatovat, že ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) body 1. a 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů neobsahují přímé záruky toho, že v každém individuálním případě dojde k dosažení patnáctileté návratnosti investice a dosažení konkrétní výše výnosů či dokonce „čistého“ zisku v každém hospodářském období po dobu patnácti let. Účelem těchto ustanovení je určení kritérií pro stanovení výše výkupních cen za elektřinu z obnovitelných zdrojů, jakož i zelených bonusů pro všechna zařízení uvedená do provozu po dni účinnosti zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Uvedená ustanovení pouze konkretizují kritéria a určují meze, v nichž se může Energetický regulační úřad pohybovat při stanovení výše výkupních cen a zelených bonusů. Jinými slovy, citovaná ustanovení obsahují pouze obecné požadavky, které musí Energetický regulační úřad respektovat při stanovení výše výkupních cen pro zařízení uvedená do provozu v určitém kalendářním roce.

Prvním z těchto požadavků je dosažení patnáctileté doby návratnosti investic. Zde je ovšem důležité zdůraznit, že toto kritérium vychází primárně z podmínky „**splnění technických a ekonomických parametrů**, kterými jsou zejména náklady na instalovanou jednotku výkonu, účinnost využití primárního obsahu energie v obnovitelném zdroji a doba využití zařízení a které jsou stanoveny prováděcím právním předpisem“. Při stanovení výše výkupních cen tedy musí být zaručeno, že při splnění (běžných) technických a ekonomických parametrů týkajících se výstavby a provozu zařízení může být dosaženo patnáctileté návratnosti investice. To však neznamená, že tomu tak bude v každém individuálním případě, neboť návratnost investice mohou ovlivnit i jiné aspekty, než jen výše výkupních cen (např. způsob financování, zvolená technologie, umístění zařízení, atp.). Ani druhý požadavek týkající se zachování výše výnosů nezaručuje žádnému konkrétnímu výrobcí dosažení určité přesně stanovené výše výnosů či dokonce „čistého“ zisku z provozování zařízení vyrábějícího elektřinu z obnovitelných zdrojů po dobu 15 let. Podstatou tohoto požadavku totiž je zachování „**výše výnosů za jednotku elektřiny z obnovitelných zdrojů při podpoře vykupními cenami po dobu 15 let od roku uvedení zařízení do provozu jako minimální se zohledněním indexu cen průmyslových výrobců**“. Při stanovení výše výkupních cen tedy má být zachována po dobu patnácti let výše výnosů za jednotku elektřiny i při zohlednění růstu či poklesu cen průmyslových výrobců, tak aby meziročně nedošlo k reálnému poklesu výkupních cen za jednotku elektřiny. Garance zachování výše výnosů za jednotku elektřiny ovšem neznamená neměnnost celkových výnosů dosažených konkrétním provozovatelem, a tím spíše nezaručuje dosažení zisku v každém hospodářském období.

Nelze tak přisvědčit ani stěžovatelově námitce, že došlo k zásahu do jeho práva pokojně užívat majetek podle čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Jak uvedl Ústavní soud v již citovaném nálezu, „[p]odle ustálené judikatury Evropského soudu pro lidská práva je přítom pojem „majetek“ obsažený v tomto ustanovení třeba vykládat tak, že má autonomní rozsah, který není omezen na vlastnictví hmotného jmění a nezávisí na formální kvalifikaci vnitrostátního práva (rozsudek ze dne 22. června 2004 ve věci stížnosti č. 31443/96 - Broniowski proti Polsku, bod 129). Může zahrnovat jak „existující majetek“, tak majetkové hodnoty, včetně pohledávek, na jejichž základě stěžovatel může tvrdit, že má přinejmenším „legitimní očekávání“ dosáhnout určitého užívání vlastnického práva. Ústavní soud k tomuto principu v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva uvedl, že „z ní zřetelně vystupuje pojetí ochrany legitimního očekávání jako majetkového nároku, který byl již individualizován právním aktem, anebo je individualizovatelný přímo na základě právní úpravy“ (náleze ze dne 8. března 2006, sp. zn. Pl. ÚS 50/04 (N 50/40 SbNU 443, 154/2006 Sb., též náleze sp. zn. Pl. ÚS 2/02). K porušení čl. 1 Dodatkového protokolu může přitom dojít i ze strany zákonodárce, pokud by změnou zákona došlo ke znemožnění nabytí majetku, k němuž určitým subjektům svědčilo legitimní očekávání (srov. náleze sp. zn. Pl. ÚS 2/02).“ (Viz bod 54 nálezu).

Ústavní soud na tuto judikaturu ESLP odkázal v rámci svého výkladu týkajícího se důsledků nepravé retroaktivity § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů. Již se ovšem dále nezabýval otázkou možného porušení čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu v důsledku srážek odvodu. I tak je ovšem zřejmé, že citované ustanovení Dodatkového protokolu porušeno nebylo. Pojem majetek uvedený v první části čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu má autonomní povahu, mohou jej tak naplňovat nejen předměty vlastnického práva, ale i jiná majetková práva a aktiva. Ochrana poskytovaná článkem 1 Dodatkového protokolu „se za jistých okolností může vztahovat i na „legitimní očekávání“, jehož předmětem je nabytí majetkové hodnoty. V případě, že majetkový zájem má charakter pohledávky, lze předpokládat, že dotčená osoba má „legitimní zájem“, jestliže má tento zájem dostatečný základ ve vnitrostátním právu, například je-li potvrzen ustálenou judikaturou soudů. O existenci „legitimního očekávání“ však nelze hovořit, panují-li rozpory o tom, jak má být vnitrostátní právo vykládáno a uplatňováno, a jestliže vnitrostátní soudy definitivně odmítly argumenty předložené

pokračování

v tomto obledu stěžovatelem“ (viz rozsudek ESLP ze dne 14. 2. 2008, *Glaser proti ČR*, č. 55179/00, bod 52). Jak však již bylo uvedeno, zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů neobsahuje ustanovení, z nichž by konkrétním provozovatelům vyplývalo právo na vyplacení výkupních cen v určité výši. Ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) body 1. a 2. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů zajišťují pouze to, že výkupní cena bude stanovena tak, aby *za obvyklých okolností* byla dosažena patnáctiletá doba návratnosti investice a po dobu 15 let byla zachována výše výnosů za jednotku elektřiny. Tato ustanovení však nedávají vzniknout jakýmkoliv nárokům na zaplacení konkrétní výše výkupních cen či dosažení určité výše příjmu či zisku. Nelze proto přiznat provozovatelům zařízení vyrábějících elektřinu z obnovitelných zdrojů vznik legitimního očekávání na jejich dosažení.

Ze všech uvedených důvodů tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky týkající se nesprávného posouzení právních otázek krajským soudem v předcházejícím řízení nejsou důvodné.

Jak již bylo uvedeno, stěžovatel v kasační stížnosti dále tvrdí, že právě v jeho individuálním případě bude mít zavedení odvodu z elektřiny ze slunečního záření za následek, že nebude dosaženo návratnosti investice v zákonem garantované době (tedy 15 let). V této souvislosti stěžovatel krajskému soudu vytýká, že se nezabýval jeho konkrétní situací ani jeho důkazními návrhy a naopak vycházel z toho, že stěžovatel žádné důkazy nenavrl a při plnění důkazní povinnosti zůstal zcela pasivní. V tom stěžovatel spatřuje vadu řízení naplňující kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

K této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel ve své argumentaci o možné aplikaci výjimky z pravidla, kterou Ústavní soud připustil v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11, zůstává pouze u naprosto obecného tvrzení; to samé nutno konstatovat i k důkazním návrhům. Ani v žalobě, ani následně v kasační stížnosti stěžovatel svou hospodářskou situaci blíže nepopsal, neuvedl, jaké náklady vynaložil na pořízení FVE, kolik stojí běžný provoz elektrárny, jaké další náklady doposud vynaložil, jakými disponuje vlastními a cizími zdroji, v jakých lhůtách jsou splatné jeho závazky, jakých výnosů dosahuje atd. Pouhý odkaz na vlastní účetnictví či analýzu návratnosti investice (která, jak vyplynulo z kasační stížnosti, má být k dispozici až v roce 2014) podle názoru zdejšího soudu k unesení břemene tvrzení ani břemene důkazního postačovat nemůže. Nelze přehlédnout, že od doby vydání předmětného nálezu do vydání napadeného rozsudku krajského soudu uplynulo více než půl roku, což je dle mínění zdejšího soudu doba dostatečná pro to, aby stěžovatel předložil alespoň část účetních dokladů, na něž se odvolával, a zpracoval finanční analýzu, jejíž součástí by byl alespoň odhad budoucích peněžních toků. Otázkou působení odvodu na finanční situaci stěžovatele se proto nelze zabývat detailněji, neboť stěžovatel nevznesl konkrétní tvrzení, a z téhož důvodu nelze krajskému soudu vytýkat, že k takto obecně formulovaným námitkám nepřihlédl, resp. že je shledal nedostačujícími a že se nezabýval ani důkazy, které stěžovatel sice navrhl, ale nepředložil. Přezkum důvodnosti takto formulované námitky tak nutně zůstává jen ve zcela obecné rovině, neboť čím je žalobní bod či kasační námitka obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, publikované pod č. 2162/2011 Sb. NSS).

Jak již bylo řečeno, stěžovatel v žalobě důkazy, které měly prokázat existenci Ústavním soudem předpokládaných neakceptovatelných dopadů na jeho podnikání, pouze označil (viz str. 11 žaloby), k žalobě je však nepřipojil (viz str. 1 žaloby) a ani později v průběhu řízení před krajským soudem tyto důkazy nepředložil. Zástupci stěžovatele byla prokazatelně

doručena výzva ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (viz str. 32 spisu krajského soudu); na tuto výzvu stěžovatel nereagoval a krajskému soudu proto nic nebránilo rozhodnout ve věci bez jednání, pouze na základě předloženého daňového spisu, neboť takový postup byl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. Za situace, kdy stěžovatel sám nespécifikoval údajné protiústavní dopady srážek odvodu do své majetkové sféry (tvrdil pouze nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice), krajský soud nepochybil, pokud v této otázce bez dalšího odkázal na závěry plenárního nálezu Ústavního soudu a věci se blíže nezabýval (shodně viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 11. 2012, č. j. 8 Afs 60/2012 – 27). Ostatně ani v řízení o kasační stížnosti nebyl stěžovatel schopen alespoň s určitou mírou detailnosti vypovědět, do jaké hospodářské situace ho zavedení odvodu uvrhlo; zdejší soud, stejně jako soud krajský, může proto jen velmi obtížně posoudit relevanci důkazů, které stěžovatel zamýšlel krajskému soudu předložit, případně si vytvořit úsudek o důkazech, které by k prokázání tvrzení stěžovatele případně předloženy být ještě mohly.

Tvrdí-li dále stěžovatel, že krajský soud dezinterpretoval jednu z žalobních námitek, jejíž podstatou nebylo tvrzení o likvidačních, respektive rdousících, dopadech účinku novely zákona č. 180/2005 Sb. na jeho hospodaření, ale nedodržení garantované patnáctileté doby návratnosti investice (v důsledku státem zavedeného odvodu), zde lze stěžovateli přisvědčit potud, že argumentace soudu vskutku nebyla přílehavá. Tato dílčí nesprávnost však vyplývá primárně ze stěžovatelova mylného přesvědčení, že již údajné nedodržení patnáctileté doby návratnosti investice představuje samo o sobě protiústavní stav. Argumentace krajského soudu směřovala k posouzení, zda zásah státu do ústavně zaručených práv stěžovatele, tedy v tomto případě do jeho majetkové sféry a práva na podnikání, dosahuje intenzity, u níž Ústavní soud dovodil již možnost překročení ústavních limitů. Dospěl-li přitom krajský soud k závěru, že tato část žalobních tvrzení (byť jím byla nesprávně uchopena) spočívá (jako celek) pouze na ničím nepodložených tvrzeních stěžovatele o jeho ekonomické situaci a konkrétních ekonomických dopadech zavedeného odvodu do jeho podnikání, reagoval tím rovněž na stěžovatelovy žalobní námítky. Jinak řečeno, krajský soud otázku, zda v důsledku zavedení odvodu nebude stěžovateli zaručena návratnost investice do fotovoltaické elektrárny, vypořádal v zásadě obecně, v kontextu možných dopadů odvodu na podnikání stěžovatele jako takové, a to s odkazem na závěry přijaté Ústavním soudem; tento postup byl dán tím, že veškeré žalobní námítky, včetně těch, které se týkaly specifických dopadů do majetkové sféry stěžovatele, byly vzneseny pouze v obecné poloze a především byly namířeny proti právní úpravě, jejíž protiústavnost Ústavní soud neshledal; na to napadený rozsudek výslovně upozorňuje.

Z uvedeného důvodu lze tedy akceptovat závěry krajského soudu ohledně tvrzených protiústavních účinků aplikace § 7a a násl. zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů na stěžovatelovu konkrétní situaci. Naopak nelze přisvědčit námitce, podle níž neprovedení stěžovatelem navržených důkazů mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, a to zejména z toho důvodu, že stěžovatel, byť k tomu měl dostatek času, krajskému soudu žádné relevantní důkazy nepředložil. Postup krajského soudu tak podle Nejvyššího správního soudu nepředstavuje ani zásah do stěžovatelova práva na spravedlivý proces a práva na soudní ochranu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Námitky týkající se tvrzené nepřezkoumatelnosti rozsudku a tvrzené vady řízení před krajským soudem shledal tedy Nejvyšší správní soud nedůvodnými.

Nejvyšší správní soud neshledal konečně ani důvod pro přerušování řízení o kasační stížnosti, jak navrhoval stěžovatel. V této souvislosti je třeba v první řadě uvést, že § 48 s. ř. s. neumožňuje soudům ve správním soudnictví přerušit řízení za účelem obstarání důkazu, jenž

pokračování

v době řízení neexistuje (v daném případě finanční analýzy týkající se stěžovatelova hospodářského stavu v období let 2011 až 2013). Navíc stěžovatel dosud, jak již bylo řečeno, ani v řízení před krajským soudem ani v řízení před Nejvyšším správním soudem žádný z navrhovaných důkazů nepředložil, ačkoli neměl dostatečný důvod směřovat veškeré dokazování až do roku 2014. Stěžovateli nic nebránilo, aby svou důkazní povinnost splnil alespoň zčásti již v řízení před krajským soudem. Jinou otázkou je, zda by pomocí této analýzy byl stěžovatel vůbec s to unést důkazní břemeno ve vztahu ke svému dosud obecnému tvrzení, že nebude dosažena patnáctiletá doba návratnosti investice; to ovšem za stávajícího stavu věci nelze hodnotit.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, takže mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 24. října 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu